

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 8. mai 2018
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0113 (COD)

8560/18
ADD 3

DRS 21
CODEC 719
IA 119

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Kättesaamise kuupäev:	25. aprill 2018
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	SWD(2018) 142 final
Teema:	KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT MÕJUHINNANGU KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE Lisatud dokumendile: Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132 seoses digitaalsete vahendite ja protsesside kasutamisega äriühinguõiguses ja Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132 seoses äriühingute piiriülese ümberkujundamise, ühinemise ja jagunemisega

---

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument SWD(2018) 142 final.

Lisatud: SWD(2018) 142 final

Brüssel, 25.4.2018
SWD(2018) 142 final

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT
MÕJUHINNANGU KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Lisatud dokumendile:

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132 seoses digitaalsete vahendite ja protsesside kasutamisega äriühinguõiguses

ja

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132 seoses äriühingute piiriülese ümberkujundamise, ühinemise ja jagunemisega

{COM(2018) 239 final} - {COM(2018) 241 final} - {SWD(2018) 141 final}

Kommenteeritud kokkuvõte

ELi äriühinguõiguse paketi mõjuhinna: digitaalsete lahenduste ärakasutamine ja piiriüleste tehinguid reguleerivate tõhusate normide kehtestamine, austades liikmesriikide sotsiaal- ja tööõigusest tulenevaid õigusi

A. Vajadus meetmete järele

Miks? Mis on lahendamist vajav probleem?

Digitaalsete vahendite kasutamist (nt äriühingu kandmiseks äriregistrisse ja andmete esitamiseks registrele) reguleerivad siseriiklikud normid on riigiti erinevad või puuduvad ja kehtivate liidu õigusaktidega on ette nähtud selliste vahendite väga piiratud kasutamine. Eelkõige puuduvad äriühingute internetipõhist registreerimist käsitlevad sätted. Suutmatus kasutada vajalikke digitaalseid vahendeid on takistuseks äriühingutele, kes soovivad kasutada asutamisevabadust. Piiriülest jagunemist ja ümberkujundamist käsitleva usaldusväärse liidu õigusraamistiku puudumise ja piiriülest ühinemist reguleerivate liidu õigusnormide ebatõhususe tõttu on äriühingutel ka raske pääseda teise liikmesriigi turule ning sageli peavad nad leidma otseteele kulukamaid alternatiive. See võib aga panna nad loobuma piiriülesest äritegevusest, eelkõige juhul, kui tegemist on VKEdega. Asjaomastel sidusrühmadel (töötajad, võlausaldajad, vähemusaktsionärid ja teised kolmandad isikud) ei ole kindlustunnet oma õiguste ega kaitse suhtes piiriülestes olukordades. Seda olukorda soodustavad erinevad siseriiklikud kollisiooninormid.

Mida selle algatusega loodetakse saavutada?

Eesmärk on arendada ühtset turgu ja seda süvendada ning muuta see õiglasemaks ja prognoositavamaks, suurendades ühtse turu pakutavate võimaluste vastutustundlikku kasutamist äriühingute poolt. Algatus peaks soodustama töökohtade loomist, majanduskasvu ja investeringuid, avaldades positiivset mõju eelkõige VKEdele. Samuti toetaks see digitaalse ühtse turu loomist, edendades digitaalse tehnoloogia kasutamist äriühingu kogu elutsükli jooksul. See peaks suurendama äriühingute jaoks õiguskindlust ja vähendama kulusid, tagades samal ajal töötajate, võlausaldajate, vähemusaktsionäride ja kolmandate isikute tõhusa kaitse. Kokkuvõttes peaks see ette nägema tasakaalustatud raamistiku, mis reguleerib nii ELi lepingus sätestatud asutamisevabaduse kasutamist kui ka liikmesriikide sotsiaal- ja tööõigusest tulenevate õiguste kaitset kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste sambaga. Algatus täiendaks selliseid ELi algatusi nagu ühtne digivärv.

Milline on ELi tasandi meetmete lisaväärtus?

Probleemide lahendamisel ELi tasandil on selge lisaväärtus. Olemasolevad probleemid tulenevad peamiselt erinevatest siseriiklikest õigusnormidest, asjakohaste õigusnormide puudumisest või ELi õigusnormide ajakohastamise vajadusest. Üksi tegutsedes ei suuda liikmesriigid rahuldavalt kõrvaldada asutamisevabaduse takistusi, sest siseriiklikud õigusnormid ja menetlused peavad piiriülestes olukorras toimimiseks omavahel kokku sobima. Samuti ei saaks üksi tegutseda liikmesriigid kehtestada kaitsemeetmeid piiriülestes olukorras olevatele sidusrühmadele. Euroopa Kohus on samuti korduvalt tunnistanud, et kõiki siseriiklike õigusnormide erinevusi ei saa lahendada kohtupraktikaga, vaid need tuleb kõrvaldada tulevaste õigusaktide või konventsioonidega (C-81/87 punktid 21–23, C-208/00 punkt 69, C-210/06 punkt 108).

B. Lahendused

Milliseid seadusandlikke ja mitteseadusandlikke poliitikavariante on kaalutud? Kas on olemas eelistatud variant? Miks?

Digitaalsete vahendite ja protsesside kasutamise, piiriülese ühinemise, jagunemise ja ümberkujundamise ning kollisiooninormide parandamiseks kaaluti erinevaid poliitikavariante. Igas nimetatud poliitikavaldkonnas valiti välja eelistatud variandid. Digitaalsete vahendite ja protsesside kasutamise parandamiseks näevad eelistatud variandid ette äriühingute ja filiaalide internetipõhist registreerimist ja äriühingu dokumentide internetipõhist esitamist käsitlevate ühtlustatud õigusnormide kehtestamise ning äriregistrites oleva äriühingute teabe suurema läbipaistvuse. Piiriüleste tehingute puhul näevad töötajate teavitamise, nendega konsulteerimise ja nende osalemisega seoses eelistatud valikud ette i) kehtivate piiriülese ühinemise normide sihipärase muutmise, ii) nende kohaldamise ka piiriülese jagunemise ja ümberkujundamise suhtes ning iii) erimeetmete kehtestamise piiriülese jagunemise ja ümberkujundamise valdkonnas, kuna sellised tehingud on oma olemuselt töötajate jaoks suurema tajutava riskiga. Eelistatud valikud näevad ka ette ühtlustatud normide kehtestamise võlausaldajate ja vähemusaktsionäride kaitseks kõikides piiriülestes tehingutes. Seoses piiriülese ümberkujundamisega näeb eelistatud variant ette selliste ühtlustatud normide ja menetluste kehtestamise, mille kohaselt liikmesriigid peavad iga juhtumi korral eraldi hindama, kas asjaomane piiriülene ümberkujundamine kujutab endast fiktiivset

skeemi, mille eesmärk on saada alusetu maksueelis või kahjustada põhjendamatult töötajate, vähemusaktsionäride või töötajate õigusi. Kollisiooninormide puhul näeb eelistatud variant ette asjaomaste normide ühtlustamise, eelkõige äriühingu asutamise kohal põhineva ühendava teguri osas. Kokkuvõttes täiendavad eelistatud variandid üksteist, toetades algatuse poliitilisi eesmärke. Maksimaalne mõju saavutatakse seega siis, kui pakett hõlmaks kõiki viit poliitikavaldkonda. Need poliitikavaldkonnad on siiski iseseisvad ja pakett võib hõlmata ka ainult mõnda neist.

Kes millist varianti toetab?

Sidusrühmadega konsulteerimise tulemuste põhjal toetab enamik liikmesriike ja ettevõtjaid kindlalt digitaalsete vahendite ja protsessidega seotud ühtlustatud õigusnorme, kuid ametiühingud ei pea neid prioriteediks ja notarid on nende vastu. Piiriülese ümberkujundamise ühtlustatud norme toetavad kõik sidusrühmad, eelkõige kõik need, kes vastasid 2017. aasta avalikule konsultatsioonile. Piiriülest jagunemist toetavad liikmesriigid, ettevõtjad ja notarid, kuid mitte ametiühingud. Kõik vastajad, välja arvatud notarid, tunnistavad piiriülese ühinemise direktiivi läbivaatamise vajadust, kuigi peavad seda vähem prioriteetseks. Kavandatud meetmeid toetavad liikmesriigid ja ettevõtjad, kes vastasid 2017. aasta konsultatsioonile, kuid ametiühingud ja notarid ei pea ELi tasandi meetet vajalikuks.

C. Eelistatud poliitikavariandi mõju

Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) eelised?

Algatus võimaldaks äriühingutel end registreerida, esitada teavet ja muuta oma andmeid äriregistrites täielikult internetipõhiselt. Uute ELis registreeritud äriühingute jaoks tähendaks internetipõhise registreerimise sisseseadmine hinnanguliselt 42–84 miljoni euro suurust kokkuhoidu. Samuti oleks äriühingutel võimalik esitada teatavat teavet ainult ühe korra; sidusrühmad saaksid lihtsama juurdepääsu äriregistrites olevale äriühinguid käsitlevale teabele. Uutest piiriülese jagunemise ja ümberkujundamise normidest tulenev kokkuhoid on tehingu kohta hinnanguliselt 12 000–37 000 eurot (jagunemine) ja 12 000–19 000 eurot (ümberkujundamine), kuigi kulude vähenemise täpne suurus sõltub lõpuks vastu võetud menetlusnormidest ja asjaomastest nõuete täitmisega seotud kuludest. Positiivne sotsiaalne mõju tuleneks töötajate osalemisega seotud õiguste kaitsest ja töötajate paremast teavitamisest piiriüleste tehingute korral. Võlausaldajad ja vähemusaktsionärid saaksid kasu ühtlustatud kaitsest ja seega õiguskindlusest. Kollisiooninormid suurendaksid õiguskindlust ja tooksid seega majanduslikku kasu.

Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) kulud?

Algatus eeldab, et liikmesriigid peavad vastu võtma õigusnormid või kohandama süsteeme, mis võimaldaksid äriühinguid registreerida internetipõhiselt. Registreerimismenetluse ja teabe esitamise menetluse juba digiteerinud riikide kogemused näitavad siiski, et selliste muudatustega seotud kulud teenitakse ruttu tasa ja riigiasutuste toimimine muutub palju tõhusamaks. Kuigi algatus ei mõjuta notarite rolli, võib juhtuda, et mõnedes liikmesriikides tuleks notariteenuste osutamise viisi kohandada eelistatud valikute ja juba kehtivate õigusaktidega (nt eIDASe määrus). Piiriüleste tehingute kasv võib mõnes liikmesriigis põhjustada äriühingute arvu netovähendamist ja teistes netosuurenemist. Mõnes liikmesriigis võib see avaldada negatiivset mõju maksustamisele, kuid seda tuleks leevendada, kehtestades sotsiaalsete ja maksualaste kuritarvituste vastu kaitsemeetmed.

Milline on mõju ettevõtjatele, VKEdele ja mikroettevõtjatele?

Kavandatud meetmed avaldaksid eriti positiivset mõju VKEdele ja eelkõige väike- ja mikroettevõtjatele, sest nemad vajavad piiriülesteid tehinguid käsitlevaid norme kõige rohkem. Nad ei saa endale lubada kulukaid, kaudseid või järjestikuseid piiriülesteid tehinguid. See kehtib ka digitaalsete vahendite kasutamise parandamise kohta kavandatud meetmeid, mida vajavad eelkõige väiksemad äriühingud, et karpida kulusid ja püsida konkurentsivõimelisena. Samuti on neile kasulik kollisiooninormide pakutav õiguskindlus.

Kas on ette näha märkimisväärset mõju riigieelarvetele ja ametiasutustele?

Suurim väljakutse oleks arendada või kohandada taristuid, mis võimaldaksid kasutada digitaalsete vahendite ja protsesse äriühinguõiguses. Nagu eelistatud valiku kulude puhul juba selgitatud, ei tohiks see siiski mastaabisäästu tõttu avaldada märkimisväärset negatiivset mõju riigieelarvetele ja ametiasutustele.

Kas on oodata muud olulist mõju?

Pakett avaldaks positiivset mõju konkurentsile ja konkurentsivõimele, suurendades ärivõimalusi ühtsel turul.

Digitaalsete vahendite kasutamist ja piiriüleseid tehinguid käsitlevate ühtlustatud õigusnormide kehtestamine muudaks äriühingute riigisisese ja piiriülese asutamise ning teistes liikmesriikides tehingute tegemise lihtsamaks ja kulutõhusamaks. Äriühingute tõhususe kasv võib hinna ja pakkumise kaudu positiivselt mõjutada ka tarbijaid. Äriühingud saaksid paremini kohaneda tegelike turutingimustega (nt volatiilsed ärivõimalused) ja see suurendaks konkurentsi. Digitaalsete vahendite kasutamine peaks soodustama ettevõtlust ja innovatsiooni, kuna see looks innovaatiliste idufirmade asutamiseks rohkem võimalusi. Äriühingute piiriüleste tehingute korral tagaks pakett praeguse olukorraga võrreldes töötajate suurema kaitse kogu ühtsel turul.

D. Järeloometmed

Millal poliitika läbi vaadatakse?

Poliitika tuleks läbi vaadata viis aastat pärast asjakohaste õigusnormide vastuvõtmist või ülevõtmist.